WARIES MISDAADREEKS · Nº 252

SLUISWACHTERS IN TERNEUZEN

De zaak van de val op het sluishoofd

Het archief van scheepsliefhebbersvereniging De Sluiswachters,
notulen, ledenlijsten en logboeken,
bijeengebracht door Lotte Verhage

Sluiswachters in Terneuzen
De zaak van de val op het sluishoofd
Waries Misdaadreeks, deel 252

Uitgeverij Waries B.V.
Eerste druk, 2026

Dit boek is met behulp van kunstmatige intelligentie tot stand gekomen.

Dit is een werk van fictie. Alle personen, bedrijven, verenigingen, stichtingen, instellingen, politie-eenheden, media, schepen en gebeurtenissen in dit boek zijn verzonnen; elke gelijkenis met bestaande personen of organisaties berust op toeval. Echte plaatsen, zoals het sluizencomplex van Terneuzen, het Kanaal Gent-Terneuzen en de Westerschelde, dienen uitsluitend als decor. Het uitkijkpunt dat in dit boek 'het Hoofd' heet, de Keet en alle kaarten zijn verzonnen of sterk vereenvoudigd. Rijkswaterstaat, het havenbedrijf en het sluispersoneel spelen in dit verhaal geen enkele rol.

© 2026 Uitgeverij Waries B.V. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

VOORWERK

Aan wie dit archief openslaat 6

MAP 1 · DE VERENIGING

1 Statuten en huishoudelijk reglement (uittreksel) 9
2 Ledenlijst 2025 11
3 Kaart: het sluizencomplex en de standplaatsen 13
4 Het Sluishoofd, nummer 1, 1975 14
5 Het Sluishoofd, april 1989 15
6 Notulen algemene ledenvergadering 24 maart 1990 16
7 Brief van M. de Kraker, januari 1991 18

MAP 2 · HET JUBILEUMJAAR

8 Notulen algemene ledenvergadering 22 maart 2025 21
9 Notulen bestuur 5 juni 2025 23
10 Het Sluishoofd, juni 2025: interview 25
11 Brief van M. de Kraker, 4 augustus 2025 26
12 Notulen bestuur 14 augustus 2025 27
13 Verslag kascommissie 29
14 Scanlogboek van het negatievenarchief 30
15 Uitnodigingskaart 31
16 Jubileumprogramma 13 september 31
17 Notulen bestuur 11 september 2025 33

MAP 3 · ZATERDAG 13 SEPTEMBER

18 Een gewone zaterdag: 6 september 36
19 Het zakboekje van Janus 36
20 De valmelding 38
21 Mijn eigen zaterdag 39
22 Groepsapp De Sluiswachters 40
23 Aankomstlijsten 42
24 Verklaring van Sanne de Smit 43
25 Brief van de politie 44
26 Woord bij de uitvaart 46
27 De rouwkaart 47

MAP 4 · DE NASLEEP

28 Brief van Frank Lievense 49

VOORWERK

AAN WIE DIT ARCHIEF OPENSLAAT

Middelburg, oktober 2025

Mijn oom Adriaan Verhage – iedereen zei Janus, hijzelf ook – was eenentachtig toen hij op zaterdag 13 september 2025 bij zonsopgang van het Hoofd viel. Zo noemde zijn vereniging het uitkijkpunt naast het buitenhoofd van de Nieuwe Sluis in Terneuzen: een stuk kademuur met een hek, waar je de schepen van de Westerschelde ziet aankomen voordat ze de sluis in gaan. Hij stond er al vijftig jaar, eerst bij de oude Middensluis, nu bij de nieuwe. Hij lag beneden op de stenen toen hij werd gevonden.

Het was de ochtend van het vijftigjarig jubileum van De Sluiswachters, de scheepsspottersclub die hij in 1975 oprichtte. Zijn vrienden zouden om half acht komen om samen de zon boven het water te zien opkomen. Hij was er zoals altijd een uur te vroeg.

De politie heeft zorgvuldig gekeken en kwam tot de conclusie dat het hoogstwaarschijnlijk een ongeluk was. Ik heb geen reden om aan hun werk te twijfelen; zij moesten het doen met wat er op die ochtend lag. Maar ik ben zijn executeur, en daardoor kwam alles bij mij terecht: zijn zakboekje, zijn post, de dozen met negatieven, en via het bestuur ook een groot deel van het verenigingsarchief. Hoe meer ik las, hoe minder ik geloofde dat mijn oom op die stenen terecht was gekomen doordat hij misstapte.

Ik heb de stukken in vijf mappen gelegd, ongeveer in de volgorde waarin ze ontstonden of waarin ik ze vond. Ik heb niets weggelaten wat ertoe doet en niets veranderd: tikfouten, afkortingen en ruzies staan erin zoals ze op papier stonden. Hier en daar heb ik met de hand een aantekening gemaakt, meestal omdat ik iets niet begreep. Mijn aantekeningen zijn vragen, geen conclusies. Ik heb er zelf ook lang naast gezeten.

Eén waarschuwing vooraf. In deze vereniging draait al vijfendertig jaar alles om één foto: *Laatste Licht*, gemaakt op de Westerschelde op 11 maart 1989. Je zult er in bijna elk stuk over struikelen. Laat je er niet door verblinden, maar negeer hem ook niet.

MAP 1

DE VERENIGING

Reglementen, de ledenlijst, een kaart, en de oude ruzie over één foto.

STUK 1 · MAP 1 · DE VERENIGING

STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Uittreksel, laatst gewijzigd ALV 2012 · uit de ordner ‘Verenigingszaken’

DE SLUISWACHTERS
VERENIGING VAN SCHEEPSLIEFHEBBERS TERNEUZEN · OPGERICHT 13 SEPTEMBER 1975

UIT DE STATUTEN (1975, gewijzigd 1990)

Art. 2. De vereniging stelt zich ten doel het waarnemen, vastleggen en bewaren van de scheepvaart op de Westerschelde en het Kanaal van Gent naar Terneuzen, en het bevorderen van de kameraadschap tussen hen die dit als liefhebberij beoefenen.

Art. 6. Het bestuur bestaat uit ten minste drie en ten hoogste vijf leden: voorzitter, secretaris, penningmeester en ten hoogste twee algemene leden. Het bestuur kan een archivaris benoemen die geen bestuurslid hoeft te zijn.

Art. 9. De vereniging wordt in rechte en daarbuiten vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris gezamenlijk. Voor het aangaan van overeenkomsten met een waarde boven de € 1.000 is een besluit van het bestuur nodig, voor het vervreemden van verenigingseigendom een besluit van de algemene ledenvergadering.

Art. 11. Foto’s, negatieven en logboeken die aan de vereniging zijn overgedragen, zijn eigendom van de vereniging. Zij worden beheerd door de archivaris.

UIT HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Art. 2 – Vergaderingen en notulen.

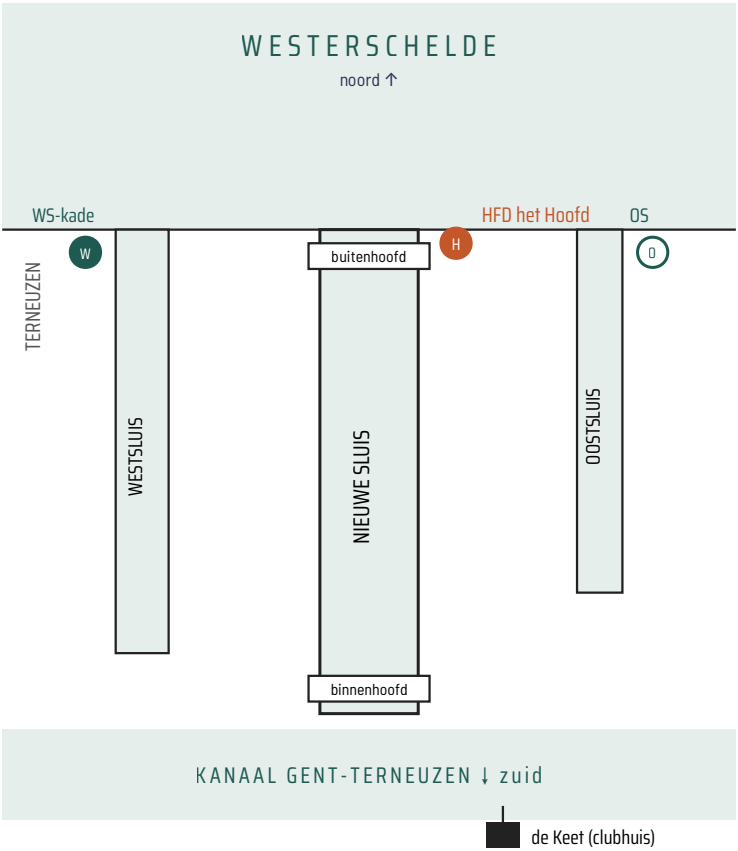
2.1 Van iedere vergadering worden notulen gemaakt door de secretaris of, bij diens afwezigheid, door een ander bestuurslid.

2.2 Wie notuleert, stuurt binnen twee dagen een concept naar de aanwezigen. De secretaris verwerkt het concept tot de definitieve tekst, verspreidt die en bewaart het origineel in het archief. De notulen worden vastgesteld in de eerstvolgende vergadering van hetzelfde orgaan.

STUK 3 MAP 1 · DE VERENIGING

HET SLUIZENCOMPLEX EN DE STANDPLAATSEN

Overgetekend uit de map voor nieuwe leden (2025)

schematisch, niet op schaal; de Keet ligt aan de zuidoever van het kanaal

De Nieuwe Sluis ligt waar vroeger de Middensluis lag, tussen de Westsluis en de Oostsluis. Schepen van de Westerschelde gaan bij het buitenhoofd naar binnen en bij het binnenhoofd het kanaal op. Het Hoofd is een openbaar uitkijkpunt met hekwerk; de kademuur valt daar zo'n zeven meter steil af naar de steenglooiing aan het water. Reistijden tussen de standplaatsen staan in het jubileumprogramma.

STUK 4 MAP 1 · DE VERENIGING

HET SLUISHOOFD, NUMMER 1, OKTOBER 1975

Het eerste clubblad, gestencild op de zolder van Janus · twee velletjes, hier het voorwoord

HET SLUISHOOFD

Mededelingen van De Sluiswachters · nummer 1 · oktober 1975

Op zaterdag 13 september jongstleden kwamen twaalf liefhebbers van de scheepvaart bijeen in het achterzaaltje van café De Vriendschap. Zij hadden elkaar al jaren gezien, op de dijk bij de sluizen, op de boulevard, bij de brug in Sluiskil, maar niemand wist eigenlijk hoe de ander heette. Daar is nu verandering in gekomen. Wij zijn een vereniging.

De naam was snel gevonden. Iemand zei: wij staan daar elke ochtend alsof wij de sluis bewaken. Janus Verhage zei: dan zijn wij sluiswachters. Hij werd prompt tot secretaris gekozen, omdat hij de enige was met een schrijfmachine. Voorzitter werd Marinus de Kraker, omdat hij de enige was die de vergadering op tijd wist te beginnen.

Wat willen wij? Wij willen weten wat er voorbijkomt. Wij willen dat vastleggen: met de camera, met het potlood, in een schrift. Wij willen dat over vijftig jaar nog iemand kan nazien welk schip er op een dinsdagmiddag in 1975 door de Middensluis ging, en wie het zag, en waar hij stond. Daarom spreken wij af: wie een schip opschrijft, schrijft ook zijn eigen plek erbij. Een waarneming zonder plek is een gerucht.

Wij hebben geen clubhuis, geen geld en geen verrekijker die groter is dan die van Janus. Wel hebben wij dertien schriften, die de penningmeester heeft gekocht met de eerste contributie (f 5,- per persoon). Elk lid krijgt er één. Het dertiende schrift is van de vereniging: daarin komen de bijzondere waarnemingen van de maand.

Wie een vriend heeft die ook altijd op de dijk staat: neem hem mee. Wie iemand kent die een doka heeft: vooral meenemen.

Tot ziens op het Hoofd.

J.V., secretaris

> *Het dertiende schrift bestaat nog. Het zit in de doos met negatieven van 1975. Op de eerste bladzijde staat in het handschrift van mijn oom: '06.50 Ariadne (vrachtschip), Middensluis in. Stpl. Hoofd. JV.'*